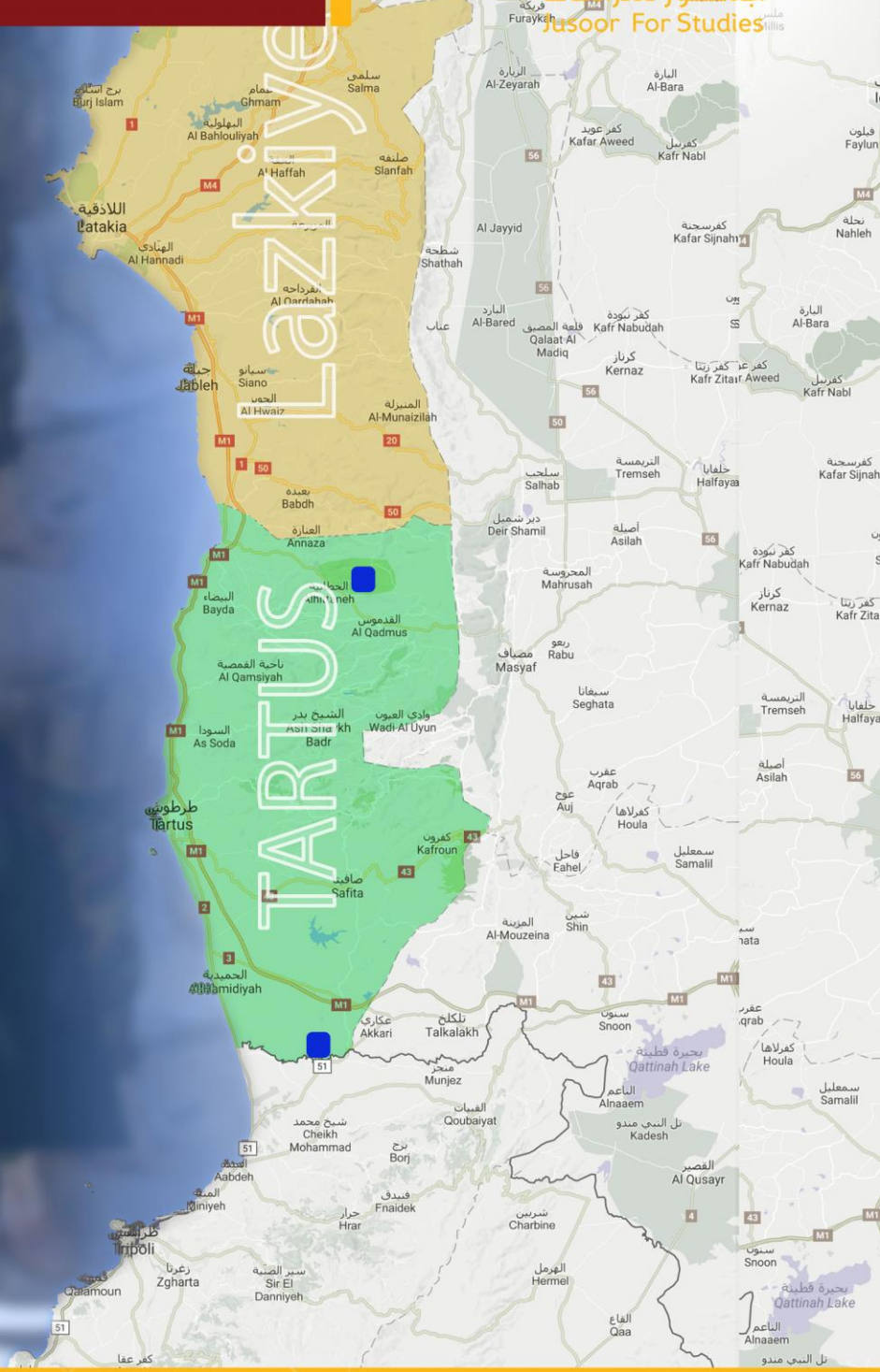

Suriye Sahilinde Güçlerin Çekişmesi

جسور للدراسيات
Jusoor For Studies

Pozisyon Değerlendirmesi
Ekim 2017

Jusoor Araştırma Merkezi
Araştırmalar Birimi

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Jusoor Araştırma Merkezi Ortadoęu bölgesinde, zelelikle Suriye ile bağlantılı meselelerde, siyasi toplumsal ekonomi ve kanuni alanlarında çalışmalar bilgiler ve araştırmalar yayınlayan, devletin çeşitli uzmanlık alanlarından karar sahiplerine, yetkililere, kalkınma alanında çalışanlara bölge meseleleri ile ilgili dengeli kararlar almalarında onlara gerçekçi ve net verilere dayanan raporlar sunan bağımsız uzman kurumdur.

yayın hakları Jusoor Araştırma Merkezine aittir © 2017

TURKYE-Gaziantep

info@jusoor.co
www.jusoor.co

Birincisi: Önsöz

1970'lerden beri Esad rejimi toplumdaki aktif güçleri entegre etmeye çalıştı ve bir kazan içinde erittikten sonra bir güvenlik kurumuna bağlandı, çeşitli topluluk faaliyetlerindeki farklılıklar kayboldu, "yürütme vazifeleri " kavramı olarak adlandıracağımız küçük farklılıklar kaldı, bu vazifelerin rejimin tüm yaşam alanlarına kontrol etmek için ekonomik, kültürel, siyasi veya dini kurumların görevlerine paralel olmuştur.

2011 yılında halkın protesto gösterileri ortaya çıkmasıyla birlikte, rejimin önceliklerinde değişiklikler oldu ve rejim karşıtı hareketlerin karşısında durmak için onu destekleyenleri kullanmaya çalıştı ve hızlı bir zafere doğru itti, bu Esad rejiminin yeni bir yaşam döngüsüne neden olabilir. Rejimi destekleyenleri harekete geçirmek ve yok olma korkusuna kapılan rejimi ayakta durdurmak için bu strateji, rejimi toplum aktörlerinin rollerini değiştirmeye doğru itmekte yansıtı.

Rejimin güvenlik durumundaki değişim, rejimin toplum sisteminde bir bütün olarak gücünü de zayıflattı ve onlara rejimin yol çerçevesi dışında etkileşmek ve hareket etmek için bir fırsat verdi, ancak sahil bölgesi rejimin en az güvenlik zaafına şahit oldu, dolayısıyla sahil bölgeleri bazı küçük alanlar hariç ve sınırlı süreliğine hiç kontrolünden çıkmamıştı, ayrıca rejim Suriye'deki herhangi bir bölgeden farklı bir şekilde bu bölgelere nüfuz ediyor.

Bu makale, rejimin stratejik derinliğini teşkil eden sahil bölgesindeki güçlere ışık tutmaya çalışıyor ve ilk önce İran ve sonra Rus müdahalesinin rejimin kurumları ve toplumun güçleri üzerinde etkisini anlamaya çalışıyor.

İkicisi: Suriye Sahilindeki Askeri Güçlerin Dağılımı

Suriye sahilindeki askeri güçler aşağıdaki gibi dağıtılır:

Ordu ve Güvenlik Güçleri

A. Ordu

Sahil bölgelerin çoğunda çeşitli taburlar ve tugaylar dağıtılmıştır ve batı dağ bölgelerin birinci eteklerinde hava savunmasından yaklaşık on tabur ve tugay bulunmaktadır, ayrıca orda özel kuvvetlere bağlı tugaylar ve farklı ordu ihtisasları da bulunmaktadır ve Ceble şehrindeki deniz külliyesinde

(Gorin) de bulunan bir deniz tugayına bağlı olan taburlar sahilin küçük şehirlerinde bulunmaktadır.

Bu oluşumlar, Esad rejiminin askeri ve saha kontrolünün temel taşı sayılmaktadır ve bu Şam'daki merkezi verilere göre hareket eder.

B. Güvenlik Güçleri

Rejim, güvenlik politikasında tüm güvenlik birimlerine geniş yetkiler vermeyi benimsedi, subaylar ve unsurlar rejime tüm gayretleriyle hizmet etmek için arasında bir rekabet başlattı. Dolayısıyla dört güvenlik şubesi faaliyet göstermeye başladı, bu şubeler: askeri güvenlik, hava muhaberatı, siyasi güvenlik ve devlet güvenliği aynı görevlerde bulunup muhalifleri kovalamaya ve tüm sosyal ve kültürel faaliyetleri izleme başladı ve Şam'daki merkez şubelerine sürekli rapor göndermeye başladı.

Bu güvenlik şubeleri şüphe ettiği evlere ve dükkanlara baskın yapıp herhangi bir adli otoriteye başvurmaksızın tutuklama ve gözaltına alma etkisine sahiptir.

2011 sonrası veriler, bu şubelerin rollerinde kısmi bir değişikliğe yol açtı. Aşağıda, her bir şubeye göre bu değişikliklerin en önemlileri belirtilmiştir:

1- Hava Muhaberatı

Hava muhaberatı şubesinin ağırlığı Şam'da merkezlenmiştir ve Suriye'nin bazı şehirlerinde ona bağlı şubeler ve ofisler var ve 2011'den önce rejimin güvenlik gücünden güçlü değildi, dolayısıyla 2011'den önce unsurların sayısı 3000 geçmemesine rağmen 2011 yılından önce rejimin korkunç güvenlik gücünün büyük bir parçasıydı, özellikle 1999'da Suriye'de Hizb-ut Tahrir örgütünü ortaya çıkarıldıktan sonra.

2004 yılı, hava muhaberatına bağlı muharip grupların teşkil edilmesine şahit oldu, çalışmaları esas olarak belirli görevlerle ilgiliydi, örneği “elçilik ve önemli şahsiyetlerin korunması, baskın ve kızılı müdahale operasyonları” gibi.

2011 yılından sonra rejim büyük bir şekilde şubeye dayanmaya başladı ve gösterileri engellemek için onları görevlendirdi ve şube kendi unsurlarını göstericiler arasına sızdırarak göstericilerin teveccühlerini ve sloganlarını bozmaya çalıştı. Şube 2011 yılının ikinci yarısında büyümeye başladı ve birçok unsuru kendine dahil etti ve mezhepsel mecburi askerlik görevini benimsedi. Ayrıca, güvenlik ve hatta askeri görevleri yerine getirmek için resmi yapılarının dışında gruplar düzenlemeye başladı ve yarattığı en önemli grupların arasında artık bilinmiş olan “El Nımr Ordusu” savaştan

kaçanları ve mahkumları ve askerden kaçanları kendisine dahil etti ve ordu maaşları gibi onlara yüksek maaşlar vermeye başladı.

Şube 2012- 2015 yılları arasında İran'ın güvenlik merkezini temsil etti, dolayısıyla İran devrim muhafızları, Suriye'deki stratejisine hizmet etmek için gerekli olan güvenlik görevlerini yerine getirmek için şubeye güvendi. Bu durum şubenin önceki boyutundan daha fazla güçlenmesine ve büyümesine yardımcı oldu.

Bu durum, Rusya'nın Suriye'ye birlik göndermesine kadar devam etti, ve Rusya'nın varlığı, hava muhaberatının çekilmesi ve yerine geri kalan güvenlik güçlerinin gelmesine neden oldu.

Bu durum Suriye sahili için de geçerlidir, dolayısıyla şube önceki konumuna geri döndü ve şu anda Lazkiye'de bir şube yönetmektedir ve Tartus'da ona bağlı bir ofis bulunmaktadır ve Rus birliklerinin gelmesi sonrasında kamusal yaşamda net bir müdahaleleri olmamıştır ve 2011 yılından sonra büyüyen rolü küçülmeye başladı, ayrıca şubeye bağlı olan ve iş adamı Ali El Mahna komutasındaki Sahabat milislerinin bağlılıkları Tartus limanındaki Rus üssüne oldu.

2- Askeri Güvenlik

2011 yılında askeri güvenlik şubesinin üye sayısı 100 bini aştı, yani içişleri bakanlığın unsurlarının sayısı gibidir, şube, Suriye'deki güvenlik birimlerinin odak noktasıydı.

Şubenin görevleri neredeyse hayatın her alanına dağıtıldı ve sınır noktalarını, iletişim bölümlerini, şehri, suç soruşturmasını ve askeri soruşturmasını dahil etti, her bir kentte şubenin ofisi bulunmaktadır ve her kasabada bir birim bulunmaktadır ve Şam'ın Kafar Suse'de merkez şubenin büyük bir kompleksi bulunmaktadır, ayrıca El Tabala'de başka bir kompleks bulunmaktadır.

Bu güvenlik imparatorluğu geçen yüzyılın seksenlerinde ünlü bir istihbarat subayı "Ali Doba" tarafından kuruldu ve 1990'ların başında emekli olduktan sonra, şubenin yetkileri birden fazla subaylara dağıtıldı.

Sahildeki askeri güvenlik şubeleri önce Baas tugaylarını ve sonra popüler komitelerini denetledi ve bunların eylemleri, rejimin bölgelerinde kontrol noktaları kurmaya başladı, ayrıca askeri güvenlik şubesi, sahilde devrimin başlamasından bu yana siyasi tutuklamalar yaptı ve Komünist İşçi Partisinin ve Maan Hareketinin bazı aktivistleri kısa bir sürede tutukladı ve tüm kültürel, sanatsal ve sosyal faaliyetleri üzerinde tam vesayet çalışmalarını sürdürdü.

Rusya sahilde varlık gösterdikten sonra ulusal savunmaya bağı olan silahlı grupların yok olması için şubeyi görevlendirdi. Yani hava istihbarat şubenin bünyesini bozmaya çalıştı.

Suriye sahilindeki askeri güvenliğin imajı artık herhangi bir karakol şubesine benziyor ve yetikleri azalarak sadece kontrol noktalarında görevini sürdürdü. Suriye sahillerindeki siyasi tutuklamalar, oradaki herhangi örgütlü bir siyasi muhalefetin olmamasına paralel olarak son iki yılda neredeyse var olmadığı görülmüştür.

3- Siyasi Güvenlik ve Devlet Güvenliğı

Bu iki şube olağanüstü hâl kanununa göre ve teorik olarak 2011 yılında iptal edilmesine rağmen, resmi olarak kamu işlerine karışıyor, ancak, bu iptal, devlet kurumlarının çalışmalarına ve vatandaşların ilişkisine ve düzenlemeleri değiştirmek için yansıtılmamıştır.

Bu iki şube sahilde faaliyet göstermeye devam ediyor, ancak faaliyetleri sosyal faaliyetlerle açıkça sürtüşmeden en az sınırdadır.

4- Polis Birimi

Bu birim güvenlik birimleriyle kesişmesine rağmen tarafsızdır ve kamu işlerine ve siyasi işlere karışmıyordur ve çalışmaları sadece suç işlerinde sınırlı kalmıştır, ancak, güvenlik şubelerinden herhangi birisi müdahale ederse, bu konuda bile hemen geri çekiliyor.

2011 yılından beri polis teşkilatlar sahil bölgelerinden neredeyse tamamen yok olduğu görülmüştür ve sorunların çoğunu çözmek için güvenlik şubelerine bıraktı, bu durum silah taşıma olgusunun yayılmasına ve orada grupların otaya çıkmasına neden oldu.

Rus güçlerinin gelişiyile birlikte, bu olgu giderek kayboldu ve polis teşkilatı “kanunu” dayatmak için ya da devlet şeklini geri getirmek için tekrar kendini gösterdi.

Rusya'nın Askeri Varlığı

Ruslar Tartus'da bir deniz üssü ve Humaymim'de bir hava üssü kurdu, ayrıca sahil bölgelerinde birçok askeri üsleri ve noktaları bulunmaktadır, Ruslar Suriye sahillerinde gerçeklerle başa çıkmak için birçok ilkeye güveniyorlar, bunlar:

- 1- Sürtüşmeme ilkesi:** Rus askerleri Suriye unsurlarıyla hiç sürtüşmüyor ve şehir içinde dolaşmıyor ve üsleri etrafında devriyeler gezdirmiyor.
- 2- Yerel koruma:** Ruslar üslerini ve askeri noktalarının korunmasında Suriye rejiminin teşkilatlarına bağı koruma taburlara güveniyor, ancak tüm talimatları Rus subaylarından alıyor.

3- Güvenlik faaliyetleri arasında koordinasyon: Rus subayların sahilde tüm güvenlik faaliyetleri arasında iletişim kanalları var, kamusal yaşamın yürütülmesi için ve çıkarlarına hizmet eden genellemeleri dayatmak için ve silah transferlerini kolaylaştırmak ve üsleri sabitlemek için ve askeri ve güvenlik aktörleri arasında çatışmaları önlemek için askeri güvenlik bu kanalların başında gelmektedir.

Rus kuvvetleri sahile girdikten sonra sahil şehirlerini girişlerini izleyen çevirme noktalarıyla sorun yaşadı, dolayısıyla bu çevirme noktalarında görev yapan Suriyeli unsurlar İran yanlısı değilse de İran yanlısı grupları teftiş edemez. Ruslar Suriye sahilindeki milislerin komutanlarını kendine çekmesi yoluyla bu boşluğun kapatılmasına ve onlardan geri kalanları yok etmesine çalıştı, özellikle ulusal savunmaya bağlı olan küçük gruplar, ayrıca Rus çabalarında, esas olarak askeri güvenlik şubesine güvendi ve şubenin unsurlarına büyük yetkileri geri verdi ve unsurlarına emirleri dayatmak için ve gruplara liderlik etmek için güçlendirdi, Rusların gelmesiyle Suriye sahilindeki İran gruplarının birçok liderlerinin ve unsurlarının kaybolması ve tutuklanması kaydedildi, bu durum Süleyman Esad'dan başladı ve Tartus'daki Rahhal ve Site gruplarıyla devam etti. Rusların kendine çektiği ve onun ajandasına tabi tuttuğu en önemli milisler: Ali Mahna komutasındaki Sahabat milisleri. Bu milisler şehir girişlerinde çevirme noktalarına destek vermesi haricinde açık bir görevi olmamıştır.

Üçüncüsü: Bağlılıkların, Toplumsal ve Dini Mercilerin Dağılımı

Önce baba Esad rejimi sonra oğlu dini ve toplumsal yerel liderlik şeklinin ortaya çıkmasını engellemeye çalıştı, özellikle alevi ortamlarda herhangi bir yerel liderlik şeklinin ortaya çıkmasını engellemeye çalıştı, bazen ihanetle suçladı ve yanıltıcı söylentileri yaymaya çalıştı ve bazen de ithamlarda bulunup tutuklamalar başlattı.

Ancak 2011 sonrasında yaşanan olaylar, güvenlik açısından ülke çapında rejimin otoritesi zayıfladı, özellikle sahilde, dolayısıyla rejimin sahildeki yerel topluma muhtaç oldu, bu durum bağımsız bir şekilde toplumsal ve dini yerel liderler ortaya çıkmasına neden oldu.

Dini çerçevede, aleviler arasındaki açık görüşlerin gelişmesi hakkında konuşabiliriz ve bu durum gerçekleşip alevi toplumu etkileyecek alevi dini

oluşumların ortaya çıkarsa rejimin toplumsal sözleşmesinin tamamen yok olmasına yol açabilir.

Bölgesel aşırıcılık Alevilerin mezhepsel aşırıcılıktan sonra gelmesi açısından artan alevi oluşumlar bölgesel bir şekil almaktadır, alevi aşiretler demografik yanlara çok karışıyor ve genellikle "özel bir alevi intiba" taşıyor.

Ancak alevi ortamı içerisinde inisiyatif kullanma kapasitesine sahip gerçek dini liderlerin ortaya çıkması hâlâ erkendir, çünkü rejim alevi ortamı içerisinde hâlâ aktiftir, dolayısıyla toplum hareketini yeterince zapt edebilir ve Suriye'nin geri kalanında yaşadığı zayıflık, sahil bölgelerindeki kontrolünü etkilemez.

Sahil bölgesi güçlü bir Sünni varlığa sahiptir ve nüfus açısından ikinci sırada yer almaktadır. Sahilin Sünni ortamı, Suriye'nin geri kalanınıkinden önemli derecede farklıdır, dolayısıyla uzun bir süre boyunca diğer bileşenlerle olan sürtüşmeden dolayı pek çok avantaj elde edilmiştir.

Sünni dini merciler esaslı olarak camilere yerleşmiştir. Rejim bu mercileri Suriye sahilinde parçalamaya ve müritleri cezbetmek için izin verilen sayıyı aşan şahsiyetleri kuşatmaya çalıştı. Genel olarak, sahil bölgesinde, rejimden bağımsız ya da ona güvelik açısından bağlantılı olmadığı bir merci bulunduğu söylenemez.

Tarihsel olarak Alevilerden ayrılan dini gruplar üçüncü sıradadır, bu gruplar Mürşitler ve Haydarlar, Lazkiye'de Esad ailesine yakın olan Mürşitler rejimi destekleyen bir tutum sergiledi, Haydarlarsa Suriye'de halk ayaklanması başlamasından bu yana gürültü olmadan tarafsız durmaya çalıştı, aleviler arasından askerden kaçan en yüksek oranı tescil etti, Lazkiye kuzeyinde bulunan köyler askere istenenlerle dolmuştu ve 2012 yılı başından beri bildirilmemiş dini mercileri korudular. Mürşitlerse Esad ailesine darbe yapmasına fırsat bulabilir.

Suriye sahilinin birçoğunda konuşlandırılan Hıristiyan azınlıklar, bölgelerindeki rejim politikası konusunda açık bir pozisyon almadılar. Dini ve ekonomik liderleri, sadece Hıristiyanları zorunlu askerlikten muaf tutmak için ya da yurtdışına göndermek için rejimle olan ilişkilerini kullandı.

Dördüncüsü: Ekonomik Güçlerin Dağılımı

Suriye krizinin koşulları iş adamlarından/ milis liderlerinden yeni bir kesim yarattı, bunlar zengin olmak için devam eden savaş koşullarını istifade etti. Önce rejimle sonra Ruslarla çok uyumlu oldular, dolayısıyla Ruslar bunları kendine çekmeyi başardı, ekonomik çabalarını sahilde Rus çıkarlarına hizmet etmek için dönüştürdü.

Geleneksel iş adamları da emiri vaki otoritenin tarafında durup yaklaşımını izledi, son yıllarda, Suriye sahili iş adamlarının rejimin politikasına karşı veya çekingen olan herhangi bir siyasi faaliyete destek verdiği, ya da rejimin kalması için sosyal ve kültürel faaliyetlere destek verdiği görülüyor, bu dar bir sınır içerisinde aktivistlerin açıkça çalışabilecekleri tek geçiş yolu olarak rejimin yüzünü şekillendiren yardım çalışmalar gezmez çünkü bu faaliyetler yerde gerçek bir faaliyettir.

Sonuç

Son altı yılda Suriye'deki kontrol haritasındaki değişiklikler, bu haritanın sahilde kökten bir değişiklik yapmadan oluşturulmasına yol açtı, dolayısıyla bu bölge, geri kalan bölgelerde rejimin tüm kurumları büyük zayıflık durumundan istisna olarak kaldı, rejim 2012 yılından bu yana yaklaşık%70'inden çıkarıldı ve halen bu bölgelerin çoğunda dışındadır.

Sahildeki güç dağılımındaki temel değişim, güvenlik şubelerine ve topluluk güçlerine değil, bu değişiklik, yerel aktörlerin yerine yabancı aktörler tarafından yapıldı. 2013 ve 2015 yılları arasındaki sahil bölgesinde devrim muhafızlarının fiili kontrolü hava muhaberatının, İran kuvvetlerini destekleyen çok sayıda yerel milislerin, Lübnanlı ve Iraklı Şii milislerin büyümesine neden oldu.

2015 yılı sonunda Rus kuvvetlerin sahile gelmesi, güvenlik güçleri dengesinde neredeyse tamamen değişilmesine neden oldu ve kontrol İran kuvvetlerin çekildi ve bununla birlikte onun tarafından teşkil edilen ya da Tahran tarafından desteklenen tüm milisleri ortadan kaldırdı. Sonuç olarak askeri güvenlik şubenin rolü büyüdü ve İran'ın milis ve çevirme noktalarından oluşan kalıntıların temizleme görevini üstlendi.

Toplumsal ve dini güçler açık bir dengesizliğe tanık olsa da ve özellikle alevi ortamı içinde yerel liderler üretmiş olsa da ve meyli bölgesellikten ziyade mezhepçiliğe odaklanmış olsa da güvenlik güçlerin dengesindeki

bu değişiklikler toplumsal ve dini güçlerinde gerçek bir değişime yol açmadı.

Alevi evi içinde sürekli değişime uğrayacak olayları ve bu durum hala kararsız olan birkaç faktöre bağlı olduğu için okumak mümkün değildir ve bu faktörlerin arasında gelecekteki devletin şekli ve onunla birlikte rejimin ve organlarının şekli, yabancı aktörlerin sahildeki etkisi ve gelecekteki rolü... vs.

Kısa ve orta vadede hem Sünni hem de Hıristiyan olan diğer aktörler sahilde etkili bir güç olarak etki yaratması gözüküyor, ancak ekonomik alanda sınırlı olarak etkili olabilir.

جسور للدراسات

JUSOOR for STUDIES

Kavalik Mah. Fevzi Çakmak CD.
Sevil Apt. N11 D8, 27060
Gaziantep - Turkey
+90 537 558 5821

info@jusoor.co
www.jusoor.co

@jusoorstudies